Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

BIULETYN KOWIEŃSKI

WILBI

WILEŃSKIE BIURO INFORMACYJNE (WILBI) WIELKA-POHULANKA 19—7.

Nr. Wilno, dn.17 listopada 1933 r. 959.

Treść numeru:

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

x

x x

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

"L i e t . Ž i n i o s" o XV-leciu Niepodległej Polski ."Liet.Žinios" z 14.XI.1933 r.Art.p.t."Początek faktycznej samodzielności". Streszczenie:

Niepodległość Litwy została ogłoszona 16 lutego 1918 r., formalnie zaś jeszcze wcześniej na sejmie litewskim w Piotrogrodzie. Faktyczna niezawisłość Litwy rozpoczęła się z dn.11 listopada, kiedy stworzony został pierwszy litewski gabinet ministrów.

Data 11 listopada 1918 r. jest datą bardzo ciekawą i znaczącą. Tego samego dnia Polska również stała się państwem niezawisłem. Niepodległość Polski i Litwy rozpoczęła się więc w dniu, kiedy w Niemczech dokonała się rewolucja i został obalony Wilhelm II.

Jeżeli chodzi o Polskę, odzyskała ona niepodległość, gdy w Rosji i Niemczech wzięły górę hasła wolności i demokratyzmu. Jednak Polska najwięcej zawiniła względem dwóch tych twórczych elementów: wolności i demokratyzmu. Szczególnie zawinił pod tym względem półdyktator Polski Piłsudski. Piłsudski nie dotrzymał głoszonych przez siebie w swoim czasie wśród mas ludowych haseł równości, wolności i braterstwa. Dziś Piłsudski gnębi włościan, podobnie, jak car rosyjski. Piłsudski stał się obszarnikiem i nie dał włościanom ziemi. Polska, która przed wojną uskarżała się na brak swobód, po wojnie zapomniała o tem wszystkiem i sama zaczęła gnębić inne narody. Urzędowa Polska przemilcza dziś fakt, że jej międzynarodowa waga byłaby bez porównania większa, gdyby Polska kroczyła prostemi drogami. Do tak szkodliwego i błędnego zwrotu polityki polskiej przyczynił się w dużym stopniu polski półdyktator Piłsudski.-

K r o n i k a .

D o k o ł a l i t e w s k o - ł o t e w s k i c h r o k o w a ń h a n d l o w y c h ."Liet.Žinios" /z 14.XI.1933/: W toku rokowań litewsko-łotewskich wyłoniły się, jak słychać, wielkie trudności w związku z kwestją ustalenia list towarów uprzywilejowanych. Przeciąga się również sprawa ograniczeń walutowych i licencyj.-

S p r a w a l i t e w s k o - h o l e n d e r s k i c h r o k o w a ń h a n d l o w y c h .Prasa kowieńska /z 14.XI.1933/: W najbliższym czasie mają być podjęte rokowania w sprawie zawarcia litewsko-holenderskiej umowy handlowej.-

I V z j a z d k o o p e r a t y w b a ł t y c k i c h .Prasa kowieńska /z 14.XI.1933/: Dnia 17 i 18 listopada zostanie zwołany w Rydze IV zjazd kooperatyw krajów bałtyckich. Sprawozdawcy wygłoszą na zjeździe sprawozdania o rozwoju ruchu spółdzielczego w poszczególnych krajach bałtyckich. O ruchu spółdzielczym w Litwie złoży sprawozdanie dr.J.Krikszcziunas. Następnie prof.P.Szalczius wygłosi referat o operacjach z niecżłonkami, a J.Roze odczyta referat na temat: "Państwo a kooperacja". Delegaci łotewscy przesłali już swe sprawozdania prasie łotewskiej i zainteresowanym organizacjom.-

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

"R i g a s c h e R u n d s c h a u" o sytuacji na Litwie ."Rigasche Rundschau" z 14.XI.1933 r. "List z Litwy". Streszczenie:

Po licznych wizytach polskich dziennikarzy na Litwie starają się obecnie Anglicy i Francuzi stworzyć na Litwie bazę dla rozbudowy czynnej polityki w krajach bałtyckich. Po wizycie dziennikarzy francuskich nastąpiła wizyta kupców angielskich, których grupka niedawno na Litwie bawiła. Czy którykolwiek z tych dwóch partnerów osiągnie w tych wyścigach sukces, jest rzeczą stojącą pod znakiem zapytania. Faktem jest jednak, że Anglja więcej ma widoków powodzenia, niż Francja. Anglja stała się w ostatnich latach wielkim odbiorcą nierogacizny litewskiej. W związku z tem więcej znaczy na politycznej szali litewskiej. Obok spraw gospodarczych poruszane były podczas rozmów angielsko-litewskich również sprawy kulturalne i polityczne.

Tak więc parlamentarzysta angielski Bossom mówił o możliwościach wprowadzenia języka angielskiego, jako przedmiotu do szkół w krajach bałtyckich. Skolei dziennikarz francuski de Chambon wzywa francuską politykę zagraniczną do większego zainteresowania się Litwą. Mnożą się też wypadki przeszmuglowywania różdżki pokoju przez agentów polskich na Litwę. Agenci ci znajdują przytem żywe poparcie w litewskiej prasie opozycyjnej.

Ostatnio organ centralnego komitetu partji komunistycznej "Bolszewik" spowodował swym artykułem o znaczeniu Korytarza Gdańskiego zajęcie stanowiska przez "Liet.Aidas". Półurzędówka litewska oświadczyła przytem, że Litwa zna tylko jedną politykę, polegającą na obronie niepodległości i przeciwstawianiu się wysiłkom uczynienia z Litwy politycznego instrumentu w obcych rękach.

Jeżeli chodzi o wewnętrzne stosunki litewskie, to zwrócić uwagę przedewszystkiem należy na posunięcie Departamentu Handlu Ministerstwa Finansów. Mianowicie Departament zajął się zbadaniem litewskiego bilansu handlowego w odniesieniu do wszystkich,utrzymujących z Litwą stosunki handlowe,państw. Odpowiednio do wyników tych badań ma się w przyszłości ukształtować handel litewski z zagranicą. Podstawą litewskiej polityki handlowej ma być odtąd zasada "do ut des". Litwę skłoniła do takiej polityki przedewszystkiem Anglja, żądająca wyrównania swego biernego bilansu handlowego z Litwą.

Rząd litewski zaczął stosować również zmiany w zakresie spraw uniwersyteckich. Zmiany te jednak w dużej mierze nie doszły do skutku. Planowane rozwiązanie Przedstawicielstwa Akademickiego zawiodło. Wybory odbędą się, jak corocznie, w końcu listopada. Grupa nacjonalistycznie usposobionych studentów usiłuje wprawdzie poprzeć politykę rządu i sabotuje wybory do Przedstawicielstwa Studentów.

Trudności, związane z ustosunkowaniem się partyj lewicowych, zdają się być ostatecznie pokonane. Przyczynił się do tego w dużym stopniu brak jedności w łonie tych partyj. Tak więc zarząd centralny partji socjalistów ludowych rozpadł się wkrótce po swych wyborach. Podobnież centrala partji socjaldemokratycznej doznała przez wystąpienie kilku wybitnych jednostek znacznego osłabienia.

Według ostatnich danych litewskiego Biura Statystycznego, zadłużenie rolnictwa litewskiego wynosi okrągło pół miljarda litów.Na jednym hektarze ciążyłby więc dług w wys.130 litów. W porównaniu z innemi państwami nie jest to suma wysoka. Jednakże wieśniak litewski ma wiele trudności z temi długami. Niemożność płacenia odpowiednich procentów prowadzi do częstych sprzedaży gospodarstw wiejskich z licytacyj za śmiesznie niskie ceny. Szczególnie trudno jest włościanom uchronić się od licytacyj, gdy wierzycielami są ludzie prywatni.Dla ułatwienia spłat długów w Banku Ziemskim, rząd litewski wydał odpowiednie ustawy.-

Kronika.

Sprawa ustawy o metrykacji cywilnej. Prasa kowieńska /z 13.XI.1933/:Jak podają, projekt ustawy o metrykacji cywilnej został ostatecznie zredagowany. Rada Stanu przyjęła go już w pierwszem czytaniu z niewielkiemi zmianami. Jak przypuszczają, metrykacja cywilna zostanie wprowadzona w życie od Nowego Roku.-

Tarcia w Radzie Miejskiej Kowna. Prasa kowieńska /z 14.XI.1933/:Między Radą Miejską Kowna a burmistrzem Graurogkasem miały miejsce poważne tarcia w związku z budżetem uzupełniającym. Zdaniem Rady Miejskiej, burmistrz przekroczył przewidziane w budżecie sumy. W kołach kowieńskich liczą się poważnie z możliwością dymisji burmistrza Graurogkasa.-

Nowe nadużycia pieniężne. Prasa kowieńska /z 14.XI.1933/:Ostatnio aresztowany został i osadzony w więzieniu buchalter zarządu Reformy Rolnej pow.kowieńskiego Juljusz Mieszkauskas. Mieszkauskas oskarżony jest o przywłaszczenie pieniędzy skarbowych i fałszerstwa. Suma strat, jakie poniósł skarb państwowy skutkiem nadużyć Mieszkauskasa nie została jeszcze ustalona. Rewizja w toku.-

Nastroje przeciwżydowskie w prasie lit. Prasa kowieńska /z 14.XI.1933/:Jak stwierdza prasa żydowska, organ szawelskich narodowców"Szlaures Lietuva" prawie całkowicie poświęcony jest obecnie przeciwżydowskiej propagandzie.-